

rettelse i Fremtiden faar ca. Halvdelen af Staten; og efter de almindelige Grundsaetninger maatte da nu ogsaa Staten gennem sine Organer forbeholde sig en tilsvarende Magtforørgelse paa det her omhandlede Omraade. Men i Folketinget har man i den Grad vendt op og ned paa dette Forhold og er gaaet lige den modsatte Vej, at man faa godt som berøver Statsmyndighederne enhver Indflydelse paa Skolen og lægger den i Stedet for til Flertallet af Beboerne. Vi antage det imidlertid for givet, at derpaa vil Landstinget ikke gaa ind, og vi anse det for rigtigst at sige dette rent ud, for at det kan staa klart for alle, at hvis saadanne Betingelser fastholdes, faa vi ingen Skolelov og ingen Lønningsreform i nogen overfskuelig Fremtid. Noget lignende vil sikkert ogsaa gælde om de andre to Punkter, Skolepengesystemet og Frikskolen, og vi skulle i vore særlige Bemærkninger til de enkelte Paragraffer nærmere begrunde hvorfor; men det er ogsaa vort Haab, at man i det andet Ting ikke vil fastholde disse Betingelser, og da der paa de andre Punkter ikke synes at være nogen større Difference i Opfattelserne mellem de to Ting, have vi ikke paa Forhaand kunnet opgibe ethvert Haab om en Overenskomst, men have fremmet Udvalgsarbejdet saa hurtigt som muligt, for at bidrage vort til, at der i denne vigtige Sag kan opnaas det Resultat, hvorpaa der ventes af alle Skolens Venner, og som naturlig er med største Spænding af hele Landets Lærerstand. Paa den anden Side finde vi det dog rigtigst at udtale det, at det sene Tidspunkt, paa hvilket Forslaget er kommet til Landstinget, vil gøre Lovens Gennemførelse i Mar særdeles vanskelig, og at flere af os have næret store Betænkneligheder ved at forcere Arbejdet i den Grad, hvori det er sket.

I Tilslutning hertil bemærke flere Medlemmer følgende:

Da Lovforslaget i Hovedsagen tilfsigter at højne Undervisningen i Almueskolerne og at forbedre Lærernes Lønninger, have flere Medlemmer fundet det mindre heldigt, at Lovforslaget omfatter Skolevæsenet baade paa Lan-

det og i Købstæderne, hvor Forholdene i denne Henseende ere meget forskellige; det er ikke tvivlsomt, at man i Almindelighed i Købstæderne er naaet langt videre end paa Landet i Henseende baade til Undervisningens Omfang og Lærernes Lønning, og at Skolevæsenet i adskillige Købstæder allerede i længere Tid i Udvikling har staaet mindst paa det Standpunkt, som tilstræbes i Lovforslaget. Allerede af denne Grund vilde det efter disse Medlemmers Formening have været at foretrække, at Lovforslaget i alt væsentligt havde indskrænket sig til en Ordning og Forbedring af Forholdene paa Landet og derimod havde ladet Skolevæsenet i Købstæderne uforstyrret fortsætte den hidtidige Udvikling, idet man i Sighed med hvad er foreslaaet for Kjøbenhavns Bedkommende, havde støttet denne Udvikling ved et passende Bidrag fra Statskassens Side. Men hvad der efter disse Medlemmers Formening i alt Fald næppe kan anses for billigt, er, at de Købstæder, der alt have bragt deres Skolevæsen i en lignende Udviklingstilstand, som Lovforslaget tilfsigter som Maal, ikke erholde en Statshjælp af lignende Omfang som de Kommuner, som hidtil er blevne tilbage i Udvikling af deres Skolevæsen. Disse Medlemmer kunne derfor ikke tiltræde, hvad der i Regeringslovsforlagets Motiver Pag. 15 anføres til nærmere Begrundelse af, at medens Landkommunerne af Statskassen faa refunderet alle Lønningstillægene, bliver det for Købstædernes Bedkommende kun Lønningstillægene for Tjenestetiden efter 8 Mars Ansættelse for Overlærere og 10 Mars Ansættelse for andre Lærere og Lærerinder, som udredes af Statskassen. Under Hensyn hertil, og for ikke uden Nødvendighed at indskrænke den Frihed, som i Købstæderne med stor Bekostning for disse, alt har ført til et heldigt Resultat, fremkom derfor i Udvalget fra disse Medlemmers Side Forslag om, at de Kommuner, som efter Ministerens Skøn inden denne Lovs Ikrafttræden, havde bragt deres Skolevæsen til en saadan Udvikling, at Lovforslagets Bestemmelser særlig i Henseende til Undervisningens Ordning og Omfang og Lærernes Lønning, vare sket fyldest, skulde have Udgang til i